

سرمقاله

نگاه بخشی، مفید یا مضر؟

مدیران بخش ها نوعی تعصب نسبت به حوزه خود دارند و تلاش می نمایند از کارمندان و عملکرد خود حمایت و دفاع کنند که این امر می تواند تا حدی پسندیده باشد. یکی از مزایای کار کردن در چنین بخش هایی آرامش در محیط کاری است و چه بسا باعث ارتقای راندمان کاری آن حوزه شود؛ اما زیاده روی در این امر سبب می گردد مدیر، دیوار بتنی در اطراف حوزه و بخش خود بکشد و دیگر حوزه ها جسارت ورود به آن را نداشته باشند. از آنجائی که رشد و تکامل عملکردی حوزه در گرو تعامل با دیگر حوزه ها و نقد عملکرد توسط دیگران است، بخشی نگرایی متعصبانه باعث عقب ماندگی تکنیکی و علمی حوزه خواهد شد. به نظر می رسد بعضی از مدیران با علم به این موضوع عمداً این شرایط را برای فرار از نقد احتمالی ضعف های عملکردی خود و حوزه تحت مدیریت خویش ایجاد می نمایند. این مسأله در دراز مدت به شدت به سیستم و پرسنل آن آسیب خواهد رساند. مدیران با کفایت هیچ ترسی از باز کردن درب های حوزه خود به روی دیگر بخش ها و صاحب نظران ندارند و نقد نقاط ضعف را فرصتی برای پیشرفت می دانند.

بصورت بالفعل حق اختصاصی ندارد و همه چون مخلوق خدا هستند بالقوه حق دارند و هیچ کس نمی تواند مانع استیفای حق دیگران شود و همه را به خود اختصاص دهد. حقوق در اثر انجام تکلیف و وظیفه، فعلیت پیدا می کند و هرکس به حق خود می رسد. رابطه عدالت و حق بدین صورت است که حق (طبیعی) ثابت و لایتغیر است، اما عدالت، رساندن یا اعطای حق به صاحبان حق است. حق در اجتماع، طبیعی است اما عدالت و اجرا، ارادی و اختیاری است. به عبارت روشن تر، حق مبنای عدل است و عدالت مرحله اجرایی حق است. در نتیجه، عدالت اجتماعی به معنای رعایت مساوات در قانون گذاری و اجرای آن دانسته شده است بدین معنی که قانون برای همه، امکانات مساوی برای پیشرفت و استفاده و سیر مدارج ترقی قائل شود و به بهانه های غیر طبیعی، مانع ایجاد نکند و همچنین کار را وظیفه واجب همه بداند، نه تنها وظیفه فقرا. به عبارت دیگر عدالت اجتماعی ایجاد شرایط برای همه بطور یکسان و رفع این موانع برای همه به نحو یکسان است.

باشد، در هرکجا و در هر طبقه ای که هست بتواند در پرتو لیاقت و استعداد و بروز فعالیت به کمال لایق خود برسد. این تعریف از برابری مغایر با تعریفی است که آن را به معنای نادیده گرفتن تفاوت انسانها در زمینه هوش، فعالیت و ویژگی های اخلاقی و غیره دانسته و همه مردم را در یک حد و مرتبه می داند. اولاً شدنی نیست؛ زیرا همه موجبات سعادت در اختیار انسان قرار ندارد و حتی اگر از لحاظ مادی امکان چنین کاری وجود داشته باشد، به لحاظ معنوی امکان پذیر نیست. ثانیاً با عدالت بیگانه است و حتی خود به بی عدالتی می انجامد و ثالثاً بر هم زننده اجتماع است زیرا تمامی انسانها در شرایط روحی و جسمی همسان قرار ندارند و در خلقت نیز مساوی آفریده نشده اند. برای ارائه برداشت صحیح از مفهوم برابری، می توان مفهوم اعطای حقوق را بکار برد. مقتضای عدالت این است که تفاوت های موجود در اجتماع، تابع استعدادها و لیاقت افراد باشد. معنای حقیقی عدالت اجتماعی که افراد بشر باید آن را محترم شمارند، رعایت حقوق افراد و عطا کردن حق به صاحبان حقوق است. حق، عبارتست از نوعی علاقه و رابطه خاص میان انسان و یک شیء. در نظام خلقت هر استعداد طبیعی مبنای یک حق است و این رابطه ای کلی و عمومی است یعنی کسی

عدالت اجتماعی Social Equity

بمنظور روشن شدن مفهوم عدالت اجتماعی لازم است ارکانی مانند: توازن، مساوات و برابری و اعطای حقوق که عدالت اجتماعی حول آنها شکل می گیرد توضیح داده شوند تا درکی از عدالت اجتماعی بدست آید. توازن به معنای رعایت شرایط معین کمی و کیفی میان اجزای یک مجموعه است. اجتماع انسانی همانند روح و بدن و سایر مجموعه های طبیعی، مجموعه ای نیازمند تعادل است که از آن به تعادل اجتماعی تعبیر می شود. این تعادل باید همه جانبه بوده و جنبه های مختلف مواهب و وظایف را میان افراد در نظر داشته باشد. پایداری و دوام یک جامعه در این است که کارهای مختلف اقتصادی، فرهنگی، قضایی، تربیتی و غیره که برای تداوم یک اجتماع ضروری است به میزان لازم وجود داشته باشد و میان افراد توزیع شود، همچنین افراد به میزانی که مورد نیاز و ضروری است، به کار گماشته شوند. به عبارت دیگر، باید میزان نیازمندی های جامعه سنجیده و بودجه و نیروی متناسب با آن مصرف شود. برای نمونه، مناصب و افتخارات به طور مساوی تقسیم شوند. در این مفهوم از عدالت، بحث مصلحت کل مطرح می شود. توازن مربوط به اجتماع است نه فرد، و معنای عدالت در مفهوم توازن، این است که امکانات مساوی برای همه افراد فراهم شود، میدان برای همه بطور مساوی باز باشد، زمینه برای همه فراهم گردد تا اگر کسی همت داشته

گزارش فعالیت های استانی

(۱) اقدامات سلامت محور دستگاه ها

معرفی یک پروژه سلامت محور با حمایت و تامین اعتبار اداره کل آموزش و پرورش استان؛ نام پروژه:

تحلیل وضعیت موجود ارائه خدمات سلامت به مدارس روستایی استان قزوین توسط نظام سلامت مجری پروژه: آقای علیرضا اسدی الموتی

ناظر طرح: دکتر سیامک عالیخانی

پیام گزار سلامت: آقای علیرضا طاهرخانی

این پژوهش با هدف تحلیل وضعیت موجود ارائه خدمات سلامت به مدارس روستائی قزوین در سال تحصیلی ۸۹-۹۰ انجام شد.

محدوده پژوهش، کلیه مدارس روستایی استان قزوین به تعداد ۸۴۰ واحد آموزشی بود. در این طرح ۲۵۳ مدرسه به تفکیک ۱۵۲ مدرسه ابتدایی، ۷۰ مدرسه راهنمایی و ۳۱ مدرسه متوسطه مورد بررسی قرار گرفت.

به طور متوسط در ۱۱۲ مدرسه بیش از ۸۰ درصد دانش آموزان مورد معاینات بررسی وضعیت رشد، بینایی سنجی، شنوایی سنجی و دهان و دندان قرار گرفته بودند و در ۱۵۲ مدرسه بیش از ۸۰ درصد دانش آموزان مورد معاینات جلدی قرار گرفتند.

(۲) شورای پیام رسان سلامت استان

ضمن تهیه طرح پیام جدید و ارسال آن بابت تهیه بنر به معاونت توسعه موضوع توسط شورای پیام رسان و دبیرخانه در حال پیگیری بوده و لیکن به جهت عدم تخصیص اعتبار فعلا به مرحله اجرای درنیامده است. همچنین نشستی با حضور مسوول دبیر خانه و مشاور طرح و رئیس شورای پیام رسان در خصوص بهبود روشهای اطلاع رسانی صورت گرفت.

(۳) اندیشگاه سلامت

تصویب آیین نامه اندیشگاه سلامت در دستور کار جلسه آتی کارگروه سلامت و امنیت غذایی قرار خواهد گرفت.

دبیرخانه سیاستگذاری سلامت طی هماهنگی که با رئیس دانشکده پزشکی جناب آقای دکتر محمدی به عمل آورد مقرر گردید در آینده نزدیک با اعضای محترم هیات علمی دانشکده پزشکی جلسه ای برگزار و با نظر ایشان یک نفر جهت ریاست اندیشگاه سلامت انتخاب گردد.

(۴) خانه مشارکت مردم در سلامت

به منظور ارتقاء فعالیتهای خانه مشارکت مردم در سلامت استان، طرحهای سلامت محوری در قالب پروژه های اجرایی دانشگاه توسط اعضاء این خانه به انجام رسید. برخی از این پروژه ها عبارتند از:

۱. پروژه برنامه ریزی و بستر سازی اجرای فعالیتهای سلامت محور دهیاران

۲. پروژه برنامه ریزی و بستر سازی اجرای فعالیتهای سلامت محور هیئت های مذهبی استان

۳. پروژه برنامه ریزی و بستر سازی اجرای فعالیتهای سلامت محور نهضت سواد آموزی استان و انتقال مفاهیم سلامت محور به سواد آموزان

۴. پروژه برنامه ریزی و بستر سازی اجرای فعالیتهای سلامت محور شوراهای شهرها و روستاهای استان

۵. پروژه برنامه ریزی و توسعه اجرای فعالیتهای سلامت محور ویژه داوطلبان سلامت

۶. پروژه برنامه ریزی و بستر سازی اجرای فعالیتهای سلامت محور سمن ها

۷. پروژه برنامه ریزی و بستر سازی فعالیتهای سلامت محور بسیجیان شهرستان قزوین

(۵) غربالگری سلامت شهروندان

پروژه غربالگری محمدیه ۷ نوع بیماری شایع غیر واگیر (دیابت چربی خون بالا پرفشاری خون چاقی سرطان کولون سرطان پستان و دخانیات) را مورد بررسی قرار داده که تا کنون ۶۰۳۷ نفر توسط پزشکان همکار در پروژه (۶۰ درصد جمعیت هدف تا تاریخ ۹۱/۱۱/۲۶) معاینه شدند.

مهم ترین مصوبات شوراهای مرتبط

در نشست هماهنگی شورای پیام گزاران سلامت، مقرر گردید کارشناسی از حوزه معاونت بهداشتی برای حضور مستمر در جلسات پیام گزاران دستگاه های اجرایی استان معرفی گردد.

طرح مساله و جلب حمایت استانی

پیام گزار سلامت در دستگاه اجرایی فردی با سابقه مناسب اجرایی و علاقه مند به فعالیت های سلامت محور است که با اشراف کامل بر وظایف دستگاه اجرایی خود می تواند اثرات فعالیت دستگاه خود بر سلامت را ارزیابی کند. مدیران باید از این فرصت استفاده کنند و با بها دادن و مشارکت ایشان در تصمیم گیری های سازمانی، در نهادینه سازی نقش و جایگاه بسیار مهم وی بکوشند.

واژگان سلامت؛

Primary Health Care: مراقبتهای بهداشتی اولیه:

عبارت است از مراقبت های بهداشتی ضروری که با هزینه های قابل پرداخت از طرف کشور و جامعه، با روش های عملی، از لحاظ علمی صحیح و از نظر اجتماعی قابل قبول و قابل دسترس می باشد.

پیام مدیریت مؤثر

در بررسی عوامل مؤثر در سلامت نباید از نقش اخلاق و ایمان دینی غافل شد، زیرا ایمان دینی موجب آرامش انسانها می شود. مقام معظم رهبری - در دیدار اعضای کمیسیون اجتماعی مؤثر بر سلامت - (۱۳۸۴/۱۰/۲۷)

تشکر و قدردانی

از انجمن صنایع شوینده، بهداشتی و آرایشی ایران به خصوص دبیر محترم آن جناب آقای مهندس علم بیگی به خاطر تقبل هزینه چاپ پنج جلد کتاب ۱- گزارش پیشرفت برنامه جامع سلامت استان قزوین و تجربیات برآمده در سالهای ۱۳۸۸-۱۳۸۹ ۲- گزارش پیشرفت برنامه جامع سلامت استان قزوین و تجربیات برآمده در سال ۱۳۹۰ ۳- پرسمان طرح جامع سلامت استان قزوین ۴- تجدید چاپ مروری بر برنامه جامع سلامت استان در سال های (۱۳۹۲- ۱۳۸۸) و ۵- راهنمای میانجیان تشکر و قدردانی می گردد.

زیر نظر دکتر علی اکبر زینالو ریسی

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

شورای نویسندگان:

دکتر نوید محمدی، دکتر سید سعید اسکویی، نوروز علی عزیزخانی، عیسی کشاورز معتمدی، سیده فاطمه میری، غلامحسن شعبانی، زهرا کشاورز قاسمی، شهروز شکری مؤدهی، محمد مهدی بندرچی

مشاور: دکتر بهزاد دمازی، متخصص پزشکی

اجتماعی و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران

آدرس سایت دبیرخانه:

<http://hpu.qums.ac.ir>

dabirkhane.salamat@yahoo.com